

Het is nu tijd om na te denken over een rechtvaardige samenleving.

Te grote verschillen op de arbeidsmarkt, een groeiende tweedeling in de samenleving, grote gevolgen van de marktwerking in de zorg. Toenemende rechtsongelijkheid en vooral het wegstijgen van actuele problemen maken dat we in een samenleving terecht zijn gekomen waar vooral het kapitalisme en economische belangen de dienst uitmaken. Het is nu tijd om het tij te keren.

De coronacrisis heeft drie grote zwaktes van de samenleving blootgelegd te weten:

*** De eerste zwakte is het makkelijkst op te lossen: de krapte in de zorg.**

De krapte op de IC's was al een probleem en heeft men al jarenlang kunnen zien aankomen. De marktwerking en de stijgende niet-toereikende kosten zijn aanleiding dat de zorg maakt dat er al jaren een tekort is. We willen geen lege IC-bedden, we willen geen extra voorraden aanleggen, alles is gericht op korte termijn visie en financieel gewin. De productie van noodzakelijke middelen en hulpmiddelen zijn uitbesteed aan lageloonlanden. Gevolg van dit alles is, dat we het minimale hebben georganiseerd en daardoor bij de minste tegenslag vastlopen. De burgers ervaren dit alles ordinaire bezuinigingen en ervaren dat de zorg er niet meer voor hen is.

*** De tweede zwakte is van economische aard.**

De mensen kunnen geen tegenslagen, zowel financieel als emotioneel, meer opvangen. Heel veel mensen zoals, flexwerkers, zzp'ers en kleine ondernemers hebben te weinig vlees op hun botten om tegenslagen op te vangen. Deze coronacrisis een ding duidelijk gemaakt namelijk, het verschil tussen arm en rijk, werkende en niet werkende, zelfstandige en mensen in loondienst is veel en veel te groot. Dat moet afgelopen zijn en niet alleen afgelopen zijn maar daar moet heel snel verandering in komen. De overheid is gedurende de coronacrisis met noodmaatregelen gekomen maar deze hadden alle een tijdelijk karakter maar de problemen waar mensen mee zitten zijn nog lang niet uit de wereld terwijl de noodmaatregelen alweer zijn herzien. Noodmaatregelen zijn niet de oplossing. De oplossing ligt in het realiseren van definitieve langdurige structurele veranderingen waar de mensen daadwerkelijk belang bij hebben om uit de zorgen te geraken.

*** De derde zwakte is, de sociale verhoudingen tussen jong en oud, tussen arm en rijk en tussen hoog – en laagopgeleid.**

Voor mensen die thuis kunnen werken, mensen met een groot huis en een tuin is het niet zo lastig om het drie maanden thuis vol te houden. Dat is een ander verhaal voor mensen die in een krappe woning zitten en waar niet ongestoord kan worden gewerkt omdat er te weinig ruimtes en te weinig computers zijn.

De gevolgen van dit alles:

De zorgen over een groeiende kloof in Nederland is niet nieuw. Maar bekende ongelijkheden worden nu wel zichtbaarder, voelbaarder en uitvergroot voor het voetlicht gebracht. Het is juist deze zwakte in de Nederlandse samenleving die het meest zorgen baart. 'Iedereen die kwetsbaar was, zal nog verder achteruitzakken en nog nadrukkelijker met zijn/haar problemen worden geconfronteerd. Daarnaast is komen vast te staan dat het aantal kwetsbare mensen in aantallen zijn toegenomen. Hierbij niet te vergeten de kinderen die de gevolgen hebben ondervonden van het sluiten van hun scholen. Een grote groep kinderen hebben hierdoor nog meer achterstand opgelopen als dat ze al hadden. Echter ook de mensen die hun hoofd niet meer boven water kunnen houden ten gevolge van verlies van betaald werk of al in de problemen zaten.

Tijdens de coronacrisis werden professionals in de zorg, onderwijs en andere vitale beroepen in , maar daar hoort spotlight gezet. 'Zij kregen zoveel complimenten en veren in de kont, volkomen terecht, maar daar hoort ook wel een prijskaartje bij. Deze mensen zijn de laatste jaren (de periode dat Rutte met zijn kabinetten aan het bewind is) helemaal niet serieus genomen, de zorg en het onderwijs zijn systematisch uitgekleeft. Dat zijn politieke keuzes geweest die te maken hebben met economische motieven. Het zou de verantwoordelijke politici sieren als men dit ook erkent'.

Het is nu tijd om na te gaan denken over de samenleving na corona. 'Dat moment moeten we nu aangrijpen. Het roer moet om. De wereld is zo abrupt tot stilstand gekomen. Geen files meer, het luchtverkeer ligt plat. Dat dit allemaal kon, is een bijzondere ervaring en dat moet de burger vertrouwen geven.

Minder gewin, minder winstoogmerk:

Het roer moet om, nadenken over de samenleving waarin iedereen kan meedoen, iedereen telt en zeker niet op de oude voet verder borduren. “Beetje meer duurzaam, beetje minder winstoogmerk en meer aandacht en zorg voor de problemen van de dag en deze gericht constructief aanpakken. We hebben gezien wat mogelijk is. Natuurlijk wordt de wereld niet opnieuw geschapen, maar we kunnen ons nu wel permitteren radicaler na te denken over zaken die tot heden toe geleid hebben tot een tweedeling in de samenleving en dat dit niet meer mag gebeuren. Zaken als, hoe gaan we regie voeren? Wat vinden de burgers belangrijk, Wie krijgt als eerste de noodzakelijke aandacht en zorg? Hoe moet van nu af aan een rechtvaardige samenleving er uit gaan zien?

Hoe ziet een rechtvaardige samenleving er uit:

Ervan uitgaande dat er wel verschillen bestaan, zoals in onze huidige maatschappij.

Waar een bankdirecteur meer geld verdient dan iemand aan de lopende band. Waar de een misschien wat meer macht heeft dan de ander. Echter, iedere burger moet gelijke rechten hebben, iedereen moet gelijke kansen krijgen om te willen en kunnen bereiken wat binnen zijn/haar vermogen en ambitie ligt. En wanneer er iets extra's te verdelen valt, dan moet dat op de eerste plaats ten goede komen aan de mensen met de grootste achterstand. Een eenvoudige principe om hier aan te gaan werken, het moet kunnen en nu beginnen. De coronatijd heeft laten zien dat we de samenleving beter kunnen inrichten maar daar hebben we dan juist wel deze verbeeldingskracht bij nodig.

Slechte en goede kanten:

Ook bij professionals in het sociaal domein moet het roer om, zij kunnen deze tijd gebruiken om radicaal na te denken over de werkpraktijk. ‘Heel concreet, wat nemen we aan kennis en ervaring mee uit de coronatijd. Wat willen we blijvend veranderen? Er moeten patronen worden doorbroken en dat moet op allerlei plaatsen gaan plaatsvinden. Vergeet daarbij vooral niet de mensen bij de veranderingsprocessen te betrekken, geef ze een stem en stel communicatie op de eerste plaats.

Er zal opnieuw moeten worden gedacht. Het is goed dat er een begin wordt gemaakt met het organiseren van denksessies. Maar van belang is dan ook dat iedere stemt geld en men bereid moet zijn naar elkaars ideeën te luisteren en niet meteen afschieten.

In de veranderende aanpak moet men niet snel de inzichten van de crisis vergeten. Sterker nog, deze mogen als uitgangspunt centraal staan bij de veranderende aanpak. Laten we de problemen waar we op stuk gelopen zijn blijven agenderen.

Met delfde urgentie. De problemen van de pandemie, de tekorten in de zorg, de economie die altijd voor een dubbeltje op de eerste rang heeft willen zitten waardoor juist de tweedeling is ontstaan. Misschien is dit wel de grootste les van deze tijd, vergeet dit niet.

Een crisis brengt nu eenmaal het slechte en het goede in de mens naar boven. ‘Dat zien we ook in de periode van de pandemie. Er zijn de afgelopen tijd veel mooie dingen en initiatieven ontstaan. Mensen die hulp zochten konden zich via app's melden, concerten in aangepaste vorm werden belangeloos gegeven voor mensen in verpleeghuizen en zorginstellingen. Die initiatieven en solidariteit heeft de samenleving zeker ontroert en verrast. In crisistijd komt het sterke van de mens naar boven, alle vormen van emoties, welke ook spelen als mensen hun eigen regie verliezen, worden zichtbaar bij crisis. Uiteindelijk overheerst het bewonderingswaardige.

Laten we gezamenlijk de handen ineen slaan en gaan werken aan een veranderende verbeterde samenleving waarin ieder mens telt en iedereen op een gelijkwaardige en rechtvaardige wijze moet kunnen meedoen.

Ga uit van het gegeven, dat ieder mens beschikt over talenten en laat deze talenten het uitgangspunt en de basis om gezamenlijk te komen tot een veranderende, rechtvaardige samenleving.

Bronnen: Redactieblad Movises en BUS.

Tilburg, 31 augustus 2022.